

Köszönet az árvízi védekezésben résztvevőknek

Míg a szomszédos országokban szinte kivétel nélkül hatalmas károkat okoztak az elmúlt napokban levonuló árvizek, Magyarország sikerrel vette fel a küzdelmet a valaha mért legmagasabb dunai árhullámmal. Köszönetemet szeretném ezért kifejezni a több mint tízezer gátakon szolgálatot teljesítő vízügyi szakembernek, katonának, polgári védelmi dolgozónak. Külön köszönet illeti meg a bajba jutott térségekben élőket, hiszen egy emberként, fáradságot nem ismervé küzdöttek az árhullámok ellen.

Hortobágy-Berettyó Árvízkapu szivattyúprovizóriumok

A hazai árvédelmi rendszer állapota és kiterjedtsége, a szakemberek felkészültsége európai mércével mérve is az élvonalba tartozik. A természet rendkívüli jelenségei ellen azonban csak

Dr. Gombos András politikai államtitkár megtekintette a védelmi munkákat

széles körű nemzeti összefogással lehetséges a védekezés. A most levonuló dunai árhullám kapcsán Magyarország újra példásra vizsgázott szorgalomból, emberségből, szolidaritásból.

A Dunán zajló apadás ellenére a figyelem nem apadhat. Most a folyó alsóbb szakaszán magasítják a gátakat, a Tisza tetőzése pedig csak 10–12 nap múlva várható. Az árhullámok utáni helyreállítás pedig az árvízi védekezésnél is hosszabb, embert próbálóbb feladat elé állítja majd az országot. A kormány garanciát vállalt arra, hogy a védekezés és a helyreállítás sehol ne szenvedjen szükséglet, összefogás nélkül azonban nem lehetünk sikeresek az előttünk álló hetekben.

2006. április 6.

Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter

Tavaszi árvizek és belvizek

ÁRVÍZVÉDELEM

Igazgatóságunk 2005. december 30-tól kezdődően a harmadik árvízvédekezési periódusban védekezik.

2005. december 30. – 2006. január 7-ig tartó árhullám a Fekete-, Fehér-, és Kettős-Körösön érte el a védelmi készültségi szinteket, és a Fekete-Körös kivételével – ahol a II. fokot meghaladta a készültség – I. fokú készültségeket eredményezett. A védvonalakon összesen 588 órát töltöttünk készültségben, a védekezési napi maximális létszáma 235 fő volt.

A 2006. február 20. – március 4. között tartó árhullám már a Hortobágy-Berettyó és a Sebes-Körös felső szakasz kivételével mindenütt, így a Berettyó, Sebes-Körös alsó szakasz, és a Hármaskörös vonalán is készültséget eredményezett. A Fekete-Körös – amely 50 óráig II. fokban volt – kivételével I. fokú készültségben vonult le az árhullám. A védvonalakon összesen 2018 órát volt készültség, a napi maximális létszám 263 f volt.

A 2006. március 4-én kezdődött védekezési periódus két szakaszra osztható. Március 29-ét megelőző időszakban a Fekete-Körösön 3 egymást követő árhullám vonult le, melyből 2 meghaladta a II. fokú szintet, 1 pedig csak I. fokú volt. A Fehér-Körös mindhárom árhulláma I. fokban vonult le. Az árhullámok a vízrendszer egyéb szakaszain – a Sebes-Körös felső szakasz kivételével – így a Hortobágy-Berettyón is, II. fokot meghaladó vízállásokat eredményeztek. Az Árvízkapu zárásának feltételei nem voltak adottak, az Árvízkapun és a Hármaskörösön keresztül 20 m³/s-ot meghaladó vízhozamok folytak ki a Hármaskörös felé.

Amárciusvégi–ápriliseleji időszak csapadéktevékenységéből és hóolvadásból származó jelentősebb árhullámok kialakulásának és a magyar területen egymásra halmozódásának következtében tartós védekezési időszak alakult ki a Körösökön.

Március 31-én a Fekete-Körösön, április 2-án pedig a Fehér-, Kettős-, valamint a Sebes-Körösökön III. fokot meghaladó árhullám alakult ki, amely később április 3-án a Berettyó és a Hármaskörös felső szakaszán is III. fokú készültségi szinteket eredményezett.

A Hármaskörös áradása miatt a Hortobágy-Berettyó torkolatnál az Árvízkapu április 2-án bezárult, a folyamatos vízszintemelkedések miatt április 4-én itt is III. fokú készültség lépett érvénybe. A Hortobágy-Berettyó mentesítésére három vízügyi igazgatóság (Szolnok, Debrecen, Gyula) közreműködésével telepített 24 szivattyú egységből álló 12 m³/s teljesítményű provizórium kezdte meg az üzemelést.

Ez az árvízvédekezési időszak a Hírlevél lapzárta idején is tart. A védekezésben maximálisan foglalkoztatott létszám április 4-én 1019 fő, a készültségben lévő maximális védvonal hossz 315 km volt. A tartós terhelés miatt a védvonalak mentén nagy számban voltak árvízi jelenségek. Április 8-án töltésvízvárgás 180 fm, talpszivárgás 36638 m, fakadóvíz 50018 m hosszán, talajforrást 50, töltéscsurgást 16 helyen észleltünk. A megfigyelt jelenségek beavatkozást nem igényeltek.

BELVÍZVÉDEKEZÉS

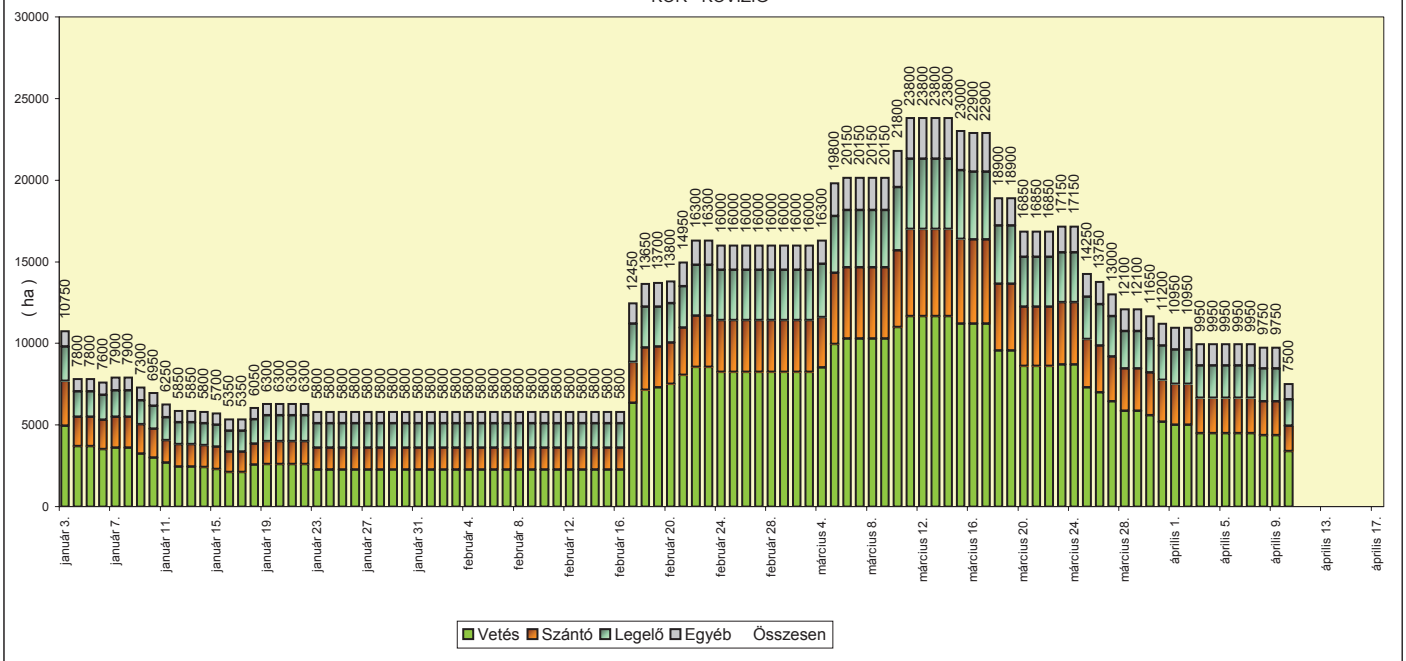
Az igazgatóság működési területén a belvízvédelmi készültség 2005. december 30. óta folyamatos. A térség belvízmentesítése a Körösökön ismétlődően levonuló árhullámok következtében szivattyúsán történik. Maximális üzemelő főművi szivattyú kapacitás 25 db 85,24 m³/s. Január végén a hideg időjárás következtében az elöntések lefagytak, majd a február 17-én langyos esőzéssel együtt járó olvadás intenzív lefolyást és jelentős területi elöntéseket eredményezett (max. 23 800 ha).

A belvízlevezetés meggyorsítása érdekében a Vízügyi Igazgatóság az alábbi feladatokat hajtotta végre:

- Prevenációs munka keretében 16 km csatorna kotrása, 4 db vízkormányzó műtárgy javítása, 2 db szivattyútelepi transzformátor csere
- Szivattyútelepi üzemelés és időközben jelentkező hibák elhárítása.
- Vízfolyástgátló akadályok eltávolítása kotró munkával 39 km hosszban valamint úszónádvágóval 41 km hosszban.
- Kapacitás növelés szivattyú provizóriumok telepítésével (Folytatás a 3. oldalon)

Elöntött területek

(ha)
2005. december 30. -
KÖRÖS - KÖVIZIG

Tavaszi árvizek és belvizek

Vízfolyástgátló akadály eltávolítása az Újszörhalmi csatornán

(Folytatás a 2. oldalról—)

sével és üzemeltetésével (Szarvas-Békésszentandrás holtág, Fazekaszugi főcsatorna).

• Védekezésre kötelezett szervezetek területi tevékenységének koordinációja, elsősorban a vízgazdálkodási társultak valamint az önkormányzatok irányában.

Az igazgatóság területén április 8-án 100. napja volt folyamatos a belvízvédekezés. Ezen időszak alatt többször üzemeltettük egyidejűleg az összes szivattyútelepet, a főbefogadókba több, mint

205 millió m³ belvizet emeltünk át, az egyidejűleg védekezésben résztvevő maximális létszám 207 fő volt.

Ezekben a napokban (lapzártakor) nem változott lényegesen a belvízhelyzet, a szivattyúzási igény nem csökkent, a tíz belvízvédelmi szakaszból kilenc helyen van készütség. Az igazgatóság területén működő vízgazdálkodási társultak 40 szivattyúzási helyen szivattyúznak és 20 településen van belvízvédelmi készütség elrendelve.

Cserkúti Andrásné

Belvízi elöntés Dévaványa térségében

Megkezdődött az igazgatósági székház homlokzati rekonstrukciója

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság központi székháza Gyulán, a Városház u. 26. szám alatt többszöri hozzáépítéssel és átalakítással nyerte el jelenlegi formáját. Az épület legelső szárnya 1801-ben épült, 1907-ben bővítették a Városház u. felől, 1964–1972 között pedig a Megyeház utca felől egészült ki új épületrésszel. Az épület funkciója többször változott, kezdetben lakóház volt, majd a Békés Megyei Takarékpénztár működött itt, 1950 óta pedig a Vízügyi Igazgatóság székháza. Az épület műemléki környezetben van, a belváros egyik legszebb épülete. A külső homlokzat utolsó, átfogó javítása óta eltelt több mint négy év tized. A nyílászárók és a vakolat állapota oly mértékben leromlott, hogy már kedvezőtlen városképi megjelenést mutat, a rekonstrukció elkerülhetetlen.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium beruházási támogatásból lehetővé tette a központi irodaház homlokzati felújítását, a részleges munkaterület átadása március 22-én megtörtént.

A rekonstrukciós munkák keretén belül a homlokzati vakolatdíszek az eredeti állapotnak megfelelően lesznek helyreállítva, eredeti méretben és formában új külső nyílászárók készülnek fából.

A 23,3 millió Ft értékű központi támogatásból megvalósuló homlokzati rekonstrukció – a tavaszi időjárási körülményeket is figyelembe véve – június végére készül el.

Személyügyi hírek

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

• **Dr. Berndt Gabriella** osztályvezet munkakörben, 2006. április 1-jétől az Igazgatási Osztálynál.

Lampl Hugó-díj átadás

A Magyar Hidrológia Társaság, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság egyetértésével 1993-ban alapította a Lampl Hugó-díjat.

Lampl Hugó (1883–1976) vízepítő mérnök, fontos szerepe volt a Tisza-völgyi öntözési munkálatok irányításában, és a műtárgyépítési feladatok leghivatottabb szakértője volt.

A díjjal országosan évente egy vízépítési létesítmény jutalmazható – amely tervezési, technológiai, kivitelezési szempontból egyaránt kimagasló, és az emberi környezet alakítása szempontjából is előnyös.

A 2005. évi díjat a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság létesítménye a **Hosszúfok II-es szivattyútelep** rekonstrukciója nyerte el. A létesítményre emléktábla került, a rekonstrukcióban közreműködő alkotók, tervezők, kivitelezők pedig **Lampl Hugó-díjat** kaptak.

Dr. Varga Miklós helyettes államtitkár

kott tervezési paraméterek nem voltak alkalmazhatók, nem volt lehetőség kisminta kísérletre. A több mint 1,5 méter átmérőjű új hegesztett járókerekek nagyobb pontossággal készültek, mint ha öntéssel állították volna elő. Az új járókerékű szivattyúk kapacitása 30%-kal megnövekedett.

A szivattyútelepi rekonstrukció építési munkáinak során megerősítették és korrózióvédelemmel látták el az acél tartószerkezeteket, szívó- és nyomócsöveket. A szívóakna tönkrement falszerkezetét 6 cm vastag lőtt beton réteggel megerősítették, földem felújítási munkák készültek.

A vízbeeresztő műtárgyhoz burkolt csatorna, uszadék kirakó rámpa és tároló is épült. A kétnyílású vízbeeresztő zsilip tok-szerkezetét felújították, a tönkrement zsiliptáblák helyett új acél-elzáró táblák készültek.

A Hosszúfok II. szivattyútelep rekonstrukciója, és az üzembehelyezéstől eltelt időszak tapasztalatai bebizonyították, hogy a régi szivattyútelepeknél a meglévő szivattyúk esetenként megtarthatók és gazdaságosan tovább fejleszthetők.

A szivattyútelepek épületének és gépészeti egységeinek felújítása esetén a létesítmény ipari műemlék jellege is megőrizhető a teljes értékű belvízi szivattyútelepi funkció maximális fenntartása mellett.

Az igazgatóság területén ez a harmadik Lampl Hugó-díjas vízilétesítmény, 1995-ben a Szeghalom-Érmelléki Vízműtelep, 2000-ben pedig a Gyulai Tömlős gát és Élővíz-csatorna tápszilip rekonstrukciója nyerte el ezt a díjat.

Cserkúti Andrásné

Hosszúfok II. szivattyútelep

BERUHÁZÓ:

KÖRÖS-VIDÉKI KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG, GYULA

TERVEZŐK:

**KONSTRUKTŐR MÉRNÖKIRODA KFT., BUDAPEST
GÉPTERVEZŐ ÉS VÁLLALKOZÓ KFT., BUDAPEST**

KIVITELEZŐK:

**KÖR-KÖVIZIG MŰSZAKI BIZTONSÁGI SZOLGÁLAT,
GYULA**

EXTREN KFT., BUDAPEST

BŐLEM ÉPÍTŐIPARI KFT., BÉKÉSCSABA

DÍJAZOTT SZEMÉLYEK:

Dr. Fáy Árpád, gépészmérnök

Józsa István, gépészmérnök

Szalai István, gépészmérnök

Faulháber Antal, gépészmérnök

Az elismeréseket a Víz Világnapja alkalmából *dr. Varga Miklós* vízügyi helyettes államtitkár és *dr. Wisnovszky Iván*, a díj-bizottság elnöke adták át.

A Hosszúfoki szivattyútelepeket a térségi ár- és belvízmentesítési munkálatokat követően az 1800-as évek végén kezdték építeni. Kiemelt jelentőségük van a Körös-vidék belvízvédelmének történeti fejlődésében, és a jelenkori belvízi biztonság megteremtésében.

A szivattyútelepek a Hosszúfoki főcsatorna 454 km²-es vízgyűjtő területéről összegyülekező belvizeket emelik át a Kettős-Körösbe. A négy szivattyútelep 22,10 m³/sec. összkapacitással épült ki.

Ma már csak a II-es és a IV-es szivattyútelep üzemel, 14,5 m³/sec. teljesítménnyel.

A Hosszúfok II. belvízmentesítő szivattyútelep az egyik legrégebbi ilyen létesítmény a hazai vízépítés történetében. 1900-ban helyezték üzembe, 4 db kettősbeömlésű csigaházias centrifugál szivattyúval, közvetlen gőzgéphajtással, egyenként 1,5 m³ vízszállítással másodpercenként 4,3 m emelőmagasságra.

1970-ben a telepet átalakították villamos hajtásra, ezután 30 évig üzemelt meghibásodás nélkül.

2000 nyarán észlelték a szakemberek a szivattyú járókerekek meghibásodását, az akna, az acél főtartók és a zsilipkapuk korrózióját. A szivattyútelepet leállították, sürgős beavatkozásra volt szükség.

A szivattyútelep rekonstrukciója során a szivattyúk elbontása és új gépek beépítése helyett, a meglévő létesítmé-

Emléktábla

Rendkívüli árvízvédekezés

A Kormányzati Koordinációs Bizottság (KKB) ülésén döntés született a Hármas-Körös mindkét partján, a Kettős-Körös torkolatáig a 12.01 és 12.03 védelmi szakaszain a veszélyhelyzetnek megfelelően a rendkívüli készültség elrendeléséről, 2006. április 18-án 17 órától.

Éjszakai anyagszállítás

Elkészületek az ideiglenes védműépítéshez

Dr. Lamperth Mónika belügyminiszter árvízi szemlét tart Gyomaendrődön

Hullámverés elleni védekezés a Hortobágy-Berettyón

Szarvasi főiskolások töltik a zsákokat

Zsákdepónia

Rendkívüli árvízvédekezés

Hármas-Körös

Bordás megtámasztás a Fűzfás-zugi holtágnál

Hajnali anyagszállítás

KÖRÖS 500 szivattyú-provizórium a Hortobágy-Berettyón

Bordás megtámasztás Gyomaendrőd belterületén

Gyomaendrődi vasúti híd

Kitüntetések

Galbáts Zoltán műszaki igazgatóhelyettes főmérnöknek Vásárhelyi Pál Díjat adományozott a környezetvédelmi és vízügyi miniszter 2006. március 22-én Keszthelyen, a Víz Világnapja alkalmából. **Török János ügyintézőnek** Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott a környezetvédelmi és vízügyi miniszter 2006. március 22-én Keszthelyen, a Víz Világnapja alkalmából. **Tarkó Eszter osztályvezető helyettesnek** Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott a környezetvédelmi és vízügyi miniszter 2006. március 14-én Budapesten, a Március 15-i Nemzeti Ünnepp alkalmából.

A Víz Világnapja alkalmából Elismerő Oklevél kitüntetésben részesültek: **Bányai Barbara** ügyintéző, **Bakos Mária** ügyintéző, **Hegyesi Sándor** gátár és **Andor László** szivattyú gépész.

A Víz Világnapja alkalmából Igazgatósági Díj kitüntetésben részesültek: **Gerebenics Zsuzsanna** ügyintéző, **Kotroczó Juliana** ügyintéző, **Molnár István** gátár, **Török Jánosné** ügyintéző és **Váradi Miklós** ügyintéző.

A Víz Világnapja alkalmából az igazgató **Gyimesi György**nek főmunkatársi, **dr. Boldizsár Antal**nak főtanácsosi, **Cserkúti András**nak főtanácsosi és **Czédli Bélán**nak főmunkatársi címet adományozott.

Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Igazgató

H-5600 Békéscsaba, Kazinczy utca 9.

Telefon: 06/66 443-247 06/66 549-480 Fax: 06/66 441-628

BM: 03/33 21-02 Fax: 03/33 24-60 E-mail cím: bekesmki@katved.hu

Bak Sándor úr

Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, Igazgató, Gyula

Tisztelt Igazgató Úr!

A Víz Világnapja alkalmából a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság teljes állománya nevében köszöntjük Önt és a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság valamennyi dolgozóját.

Megragadva ezt az alkalmat megköszönjük a korrek, egymás szakmai érdekeit kölcsönösen tiszteletben tartó együttműködésüket, s azt a minden esetben készséges segítséget és támogatást, amelyet igazgatóságunk számára nyújtanak.

Munkájukhoz kívánunk további nagyszerű szakmai sikereket, nagyon jó erőt és egészséget, valamint magánéletükben sok boldogságot.

Békéscsaba, 2006. március 21.

Tisztelettel:

Jenei Imre s. k.
mérnök polgári védelmi ezredes
polgári védelmi főtanácsos
igazgató-helyettes

Dr. Gáti Zoltán s. k.
tűzoltó ezredes
tűzoltósági főtanácsos
igazgató

Magyar–román környezetvédelmi konferencia és tanulmányút

2006. március 21–23. között a gyulai Agro Hotelben került megrendezésre a Magyar–Román Környezetvédelmi Konferencia, a két ország határa mentén tevékenykedő környezetvédelmi szakemberek és civil szervezetek részvételével. A Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az Európai Unió határokon átnyúló INTERREG III/A pályázaton nyert támogatást a konferencia megszervezésére és lebonyolítására. A találkozó legfontosabb célja a határon túli együttműködés erősítése, és az érintett szakemberek közötti tapasztalatcsere, mellyel egymás munkáját segíthetik. A találkozó a román partnerek munkáját segíti az Unióhoz történő csatlakozás előkészületi munkáiban, segítségként felhasználva a Magyarország csatlakozása óta felmerülő problémák tapasztalatainak értékelését. *Nadabán János* KÖVI-KTVF igazgató üdvözölte a jelenlévőket, kiemelt szerepet tulajdonítva a civil szervezetek jelenlétének, hiszen ők a társadalmi kontroll képviselői. A három napos rendezvény első két napján szakmai előadások hangzottak el, míg a harmadik napon tanulmányúton vehettek részt az érdeklődők.

Borbola István a VÁTI Kht. képviselőjében ismertette szervezetüket és az INTERREG III/A pályázati rendszer felépítését, pályázatnyújtott lehetőségeket, eddigi tapasztalatait és eredményeit. A pályázat a Magyarország–Románia és Magyarország–Szerbia–Montenegró határon Átnyúló Együttműködési Program keretein belül támogatja a már Unió tagország, illetve a csatlakozásra váró országok közös projektjeit. Kiemelte a kör-

nyezetvédelem és az árvízi megelőzés területén fellelhető kihívások kezelésének közös, pályázat nyújtotta lehetőségeit. Előzetes tájékoztatása szerint a következő pályázati kiírás áprilisra várható, melyben a felhívás egyszerűsödni fog, és a minisztériumok komolyabb együttműködésére törekednek.

Nadabán János KÖVI-KTVF igazgató, a környezetvédelem alakulása, szervezete, helyzete Magyarországon című előadásában a kezdetektől napjaink végbemenő, jogi szabályozások eredményeképpen kialakult Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség szervezeti felépítésének kialakulását, *Călin Mocan* a Nagyváradai Környezetvédelmi Ügynökség igazgatója Románia környezetvédelmi szakigazgatását mutatta be. Bihar megye 2006. december 31-ig teljesítendő főbb környezetvédelmi feladatai között már most, a csatlakozást megelőzően szerepelnek a Natura 2000 területek kijelölésével kapcsolatos feladatok.

Bak Sándor KÖR-KÖVIZIG igazgató, a vízügy szervezete és feladatai Magyarországon című előadásában ismertette az igazgatóság szervezeti felépítését, működési területét, tevékenységi körét, beleértve a közös magyar-román pályázatokat, és a szintén közös távlati elképzeléseket.

Tirják László a Körös-Maros Nemzeti Park igazgatója bemutatta a nemzeti park igazgatóságok kezelői feladatait, ismertette a Minisztérium és a nemzeti parkok szervezeti felépítését, működési területeit.

Dr. Bukovinszky László a Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Víz- és Kör-

nyezetgazdálkodási Karának főigazgatója a környezetvédelem felsőoktatási képzésre gyakorolt hatását, jelentőségét ismertette. A mai felsőoktatásban a környezetvédelem folyamatosan jelen van, sőt egyre szélesebb és újabb formái jelennek meg, melyet a választható szakok, szakmérnöki képzések is igazolnak.

Sallai Benedek a NIMFEA civil szervezet ügyvezetője kiemelt szerepet tulajdonít a társadalom jelenlétének a hazai környezet- és természetvédelmet érintő beruházások és engedélyezési folyamatok fokozott figyelemmel kísérésében. A civil szervezetek szerepe folyamatosan nő, melyet a média visszajelzése is igazol.

A konferencia második napján *dr. Gyulai Iván* igazgató – Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány – a környezetvédelmi hatásvizsgálati rendszer felépítését, a hatásvizsgálat EU Direktíva szerinti lépéseit, és a felmerülő problémákat mutatta be. A környezetvédelmi hatásvizsgálat eszköz a környezetvédelmi problémák megelőzése érdekében, és kiemelte jelentőségét annak, hogy a hatásvizsgálat folyamata során legalább egy közmeghallgatás (nyilvánosság) kötelező.

Dr. Kiss Csaba az EMLA civil szervezet igazgatóhelyettese a médiából is ismert, hazai eseteken keresztül hívta fel a figyelmet a civil szervezetek hatékony szerepére.

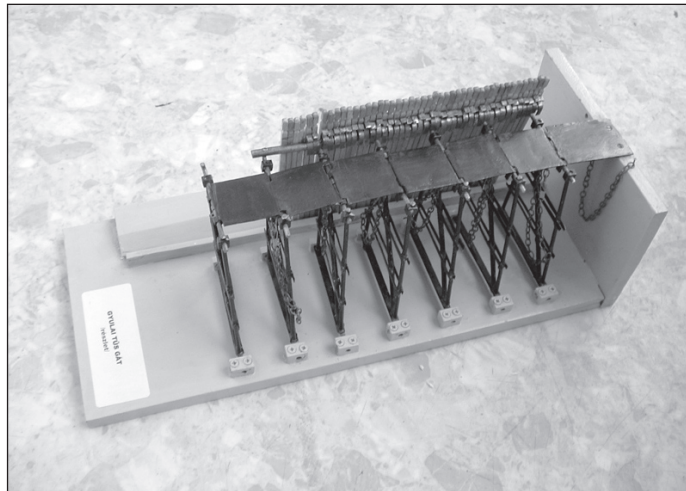
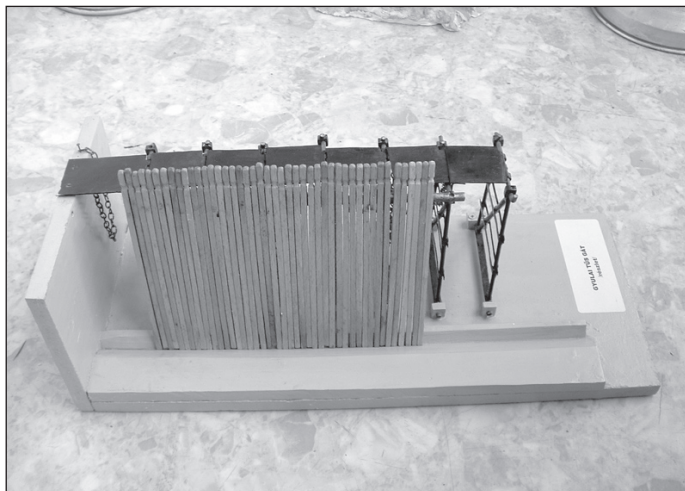
A nap hátralévő részében a Környezet Állapot Értékelés Program ismertetésére került sor, míg a konferencia harmadik napján tanulmányúton (TONDACH Rt. Békéscsaba vagy a Szarvasi Arborétum) vehettek részt az érdeklődők.

Összeállította: **Bányai Barbara**

Makett-pályázat

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, a Duna Múzeum és a Vízügyi Igazgatóságok a Víz Világnap alkalmából makett-pályázatot hirdettek, egy, a régióra jellemző, vízhez kapcsolódó épület, vagy szerkezet mo-

dellezésére. A pályázatra igazgatóságunk három makettet továbbított. Az országos értékelésen *Szilágyi Gábor* KÖR-KÖVIZIG nyugdíjas (Gyula) *Tűs gát* makettjét díjazta a zsűri.

Tanulmányút Franciaországban

Az elmúlt évben kezdődött, a Víz Keretirányelv (VKI) végrehajtás támogatását célzó magyar–román–francia „Körös projekt” egyik legutóbbi eseménye a 2006. március 6. és március 12. között megvalósított tanulmányút volt. A meglátogatott intézmények alapvetően a tanulmányút témájához, a felszíni víz monitoringhoz kapcsolódó tevékenységeket végeznek, ezek megismerése mellett azonban képet kaptunk a francia vízügyi és környezetvédelmi szervezeti és irányítási rendszerről is. A hét fős magyar delegációban a gyulai és debreceni vízügyi igazgatóság és a két felügyelőség, valamint a minisztérium munkatársai kaptak helyet, Romániából nyolc szakember érkezett.

Március 6-án az *Ökológiai és Fenntartható Fejlesztési Minisztériumban* (MEDD) *Jean-Paul Rivaud* a Vízügyi Osztály Nemzetközi és Európai Ügyek részlegének vezetője rövid áttekintést adott a minisztérium szervezeti felépítéséről, és arról is említést tett, hogy ugyan Franciaország nem tagja a Duna Védelmi Bizottságnak (IPCDR), de több folyó kapcsán is vannak határon átnyúló tapasztalataik, két-három ország érintettségét tekintve is, tehát hasznos lehet az ottani tapasztalatok megismerése.

Fabrice Martinet a MEDD felszíni víz monitoringért felelős munkatársa bemutatta az ötlépcsős francia vízminősítési módszert (SEQ), amely alapján meghatározhatók a víz- és környezethasználat lehetőségei. Hidromorfológiai-hidrológiai (physical SEQ), fizikai-kémiai (water SEQ) és biológiai (bio SEQ) szempontból egyaránt kidolgozták a minőségi index összetevőit és a mutatószámokat.

Eric Muller, aki a MEDD-ben a VKI végrehajtás koordinátora, „A VKI végrehajtás általános francia stratégiája és szervezete” címmel tartott tájékoztatót. Franciaországban a felszíni vizekre meghatározott fő problémák (main issues), amelyek csökkentésére, kiküszöbölésére kell az intézkedési tervnek irányulnia:

- peszticidek + hidromorfológia,
- nitrogén + szennyvíztisztító-telepek + elsőbbségi anyagok kibocsátása,
- szűkös vízkészletek.

Március 7-én a *Nemzeti Halászati Tanács* munkatársai fogadtak bennünket. *Romuald Berrebi* tudományos és technikai igazgató bemutatta az intézmény szervezeti egységeit: nemzeti központi hivatal (66 fő), 9 regionális hivatal (152 fő), 88 helyi egység (624 fő). Szabályozási, adatgyűjtési, természetvédelmi és halászat-fejlesztési tevékenységeket végeznek.

Nicolas Roset a vízminősítésre korábban kidolgozott hal-index meghatározásának és alkalmazásának folyamatáról tartott előadást és válaszolt kérdéseinkre. Kiemelte, hogy a hal-index jó minőségjellemző, mivel a halak széles körben elterjedtek, alapos tudományos ismerettel rendelkezünk róluk, jól reagálnak az antropogén zavarásra, terhelésre és hagyományos szocio-ökonómiai értékük van. Megtudtuk azt is, hogy Franciaországban 650 hal-monitorozó helyen évente egyszer mintáznak.

Március 8-án a *Mezőgazdasági és Környezetmérnöki Kutatóintézetbe* látogattunk Lyonban. *Jean-Gabriel Wasson* kutatási igazgató elmondta, hogy feladataik: kutatás, szaktanácsadás, döntéshozatal. Az utóbbi témakörben most készült el a MEDD számára a javaslat, hogy a VKI szerinti monitoring hálózatban melyik vízfolyástípuson melyik bioindikátor használata lenne a leghatékonyabb.

A magyar és a román partnerek bemutatták a monitoring fejlesztésük jelenlegi állását, vázolták a fejlesztési szükségleteket és a nehézségeket.

Wasson úr a referencia víztestek kijelölése kapcsán elmond-

ta, hogy – a VKI-vel összhangban – nem egy ideális (emberi hatás nélküli) állapotot feltételezve kell azokat keresni, hanem azokat a víztesteket, amelyeket a legkisebb emberi hatás ér(t), és így maradtak természetközeli (~természetes) állapotban.

A *Rhone-Alpok Regionális Környezetvédelmi Igazgatóság*, Lyon, itt a környezet- és természetvédelem területi szervét ismertük meg. A magyarországihoz hasonló feladatok mellett fontos szerepük van a vízkészlet-gazdálkodás és fejlesztés, valamint a VKI végrehajtás területén is.

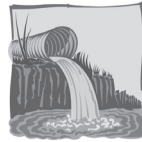
Ezt követően március 9-én lyoni *CARSO Laboratóriumban* látogattunk. Ennek érdekessége, hogy üzleti alapon álló laboratórium, amelyik a hatóságok megbízása alapján azok mérési feladatait is ellátja, többek között *Rhone-Mediterrán-Korzika Vízügyi Ügynökségét* is.

Az ügynökségen „Vízgazdálkodás Franciaországban” címmel hallottunk előadást. Ebben számunkra az volt előremutató, hogy a szervezet működése – már a VKI megjelenése előtti idők óta – a választott képviselők, a vízhasználók és az állam képviselői közti folyamatos konzultáción alapszik.

Március 10-én a tanulmányút résztvevői egyenként értékelték az elmúlt napokon szerzett információkat, az előadásokat, a bemutatottakat. Közösnek is tekinthető, csaknem mindenkinél előbukkanó észrevétel volt, hogy a biológiai monitoring területén kell jelentős előrelépéseket tenni mindkét országban. Szintén előttünk álló feladat a rendelkezésünkre álló adatok könnyen áttekinthető és kezelhető formában történő nyilvánossá tétele.

Wágner Mária

Vízminőség

Országos és regionális törzshálózati mintahelyek vízminőségi osztályba sorolása a VM adatbázis adatai, az MSZ 12749 szabvány alapján.

A vízvizsgálatokat a Körös-vidéki Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség végezte.

Minősítési időszak 2006. március 1.–2006. március 31. Mintaszám: n

Mintavételi hely	n	A.	B.	C.	D.	E.
Fehér-Körös Gyulavári 9,3 fkm	3	II	II	III	V	IV
Fekete-Körös Sarkad 16,1 fkm	3	II	III	III	V	III
Kettős-Körös Békés d.f. 116,7 fkm	1	II	II	-	-	IV
Kettős-Körös M.berény kh. 103,9 fkm	2	II	II	-	-	I*
Sebes-Körös Körösszakál 59,4 fkm	3	III	IV	III	III	II
Sebes-Körös K.ladány 10,10 fkm	-	-	-	-	-	-
Hármas-Körös Gyoma 79,3 fkm	2	III	II	-	-	I*
Hármas-Körös B.szentandrás 48,0 fkm	-	-	-	-	-	-
Élővíz-csatorna Veszely 24,2 fkm	1	V	IV	-	-	IV
Élővíz-csatorna Békés tork.	3	IV	IV	IV	IV	IV

Jelmagyarázat:

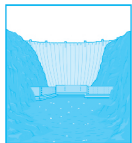
- A csoport: az oxigénháztartás jellemzői I. osztály: kiváló víz
B csoport: nitrogén és foszforháztartás jellemzői II. osztály: jó víz
C csoport: mikrobiológiai jellemzők III. osztály: tűrhető víz
D csoport: mikroszennyezők toxicitása IV. osztály: szennyezett víz
E csoport: egyéb jellemzők V. osztály: erősen szenny. víz
– vizsgálat nem történt
* vas és mangán vizsgálata nélkül

Vízminőségi kárelhárítás:

Igazgatóság területén március hónapban vízminőségi kárelhárítási készülség elrendelését igénylő kéresemény nem történt.

Dr. Vasas Ferencné

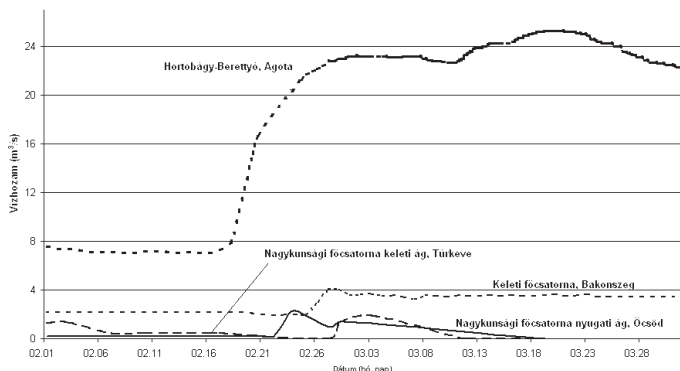
Hidrológia

Az eltelt február-március hónap alatt jelentős mennyiségű csapadék hullott a Körösök hegyvidéki vízgyűjtő területén. Szinte állandó volt a csapadék. A lehullott csapadék halmazállapota változóknak mondható. A hóréteg vastagsága a magasabban fekvő területeken 99-138 cm között váltakozott. Az alacsonyabban fekvő területeken február 18-ig és március első dekádjában volt 4-16 cm közötti hóvastagság.

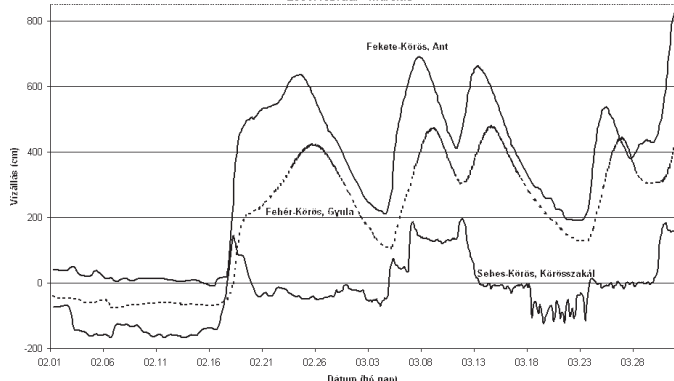
A csapadék hatására a Körösökön több hullámban keletkezett és indult el árhullám. Csak február hónap első felében voltak stagnáló vízszintek, az azt követő időszakban folyamatos árhullám-levonulásnak lehettünk tanúi. Mindegyik árhullám készülségi szint feletti értékkel tetőzött.

Körös rendszerbe betáplált vízmennyiségek
2006. február - március

A Körösök vízkészlete növekedett tiszai víz betáplálásával. A betáplálás 4 ágon keresztül történt. Keleti-főcsatormán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, Hortobágy-Berettyó főcsatormán keresztül Ágotánál, Nagykunsági-főcsatorna keleti ágán Túrkevénél, a nyugati ágán a Hármaskörösbe Öcsödnél. A betáplálások közül legjelentősebb bizonyult az Ágotánál bevezetett vízmennyiség.

Vizállás-idősor
2006. február - március

	Néhány jellemző állomás vízhozam értéke	
	február 28-án: (m ³ /s)	március 31-én: (m ³ /s)
Fehér-Körös, Gyula	106	104
Fekete-Körös, Sarkad-Malomfok	103	215
Kettős-Körös, Békés	218	220
Sebes-Körös, Körösszakál	42,5	156
Sebes-Körös, Körösladány	123	149
Berettyó, Szeghalom	77,2	64,9
Hármaskörös, Gyoma	392	335
Hármaskörös, Kunszentmárton	425	363

Kurilla Lajos

Hidrometeorológia

Február hónapot - összességében - az évszakhoz képest kissé enyhébb, az átlagosnál lényegesen csapadékosabb időjárás jellemezte. A hőmérséklet alakulásában - az előző hónapokhoz hasonlóan - továbbra is a szélsőségek domináltak. Napközben -5 °C, +14 °C közötti, míg a hajnali órákban +6 °C és -13 °C körüli hőmérsékleteket regisztráltak. A havi középhőmérséklet -0,4 °C volt, ez az érték 0,1 °C-al magasabb a sokéves átlagnál. Februárban az igazgatóság területén, átlagosan 50,0 mm csapadék hullott, amely az erre az időszakra jellemző sokéves átlagot - jelentősen - 20,2 mm-el meghaladta. A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget - 64,6 mm-t - Csudaballán mérték, míg a legkevesebb csapadék - 36,6 mm - Malomfokon hullott. Területünkön 2005. november 1. és 2006. február 28-a közötti időszakban átlagosan 165,2 mm volt a lehullott csapadék mennyisége, amely a sokéves átlagot 20,3 mm-el meghaladta

Február hónapban a talajvíz - a vizsgált kutak adatai alapján - a sokéves átlag közelében, helyenként annál magasabban helyezkedett el.

Talajvízkútjainkban - az előző hónapoz képest - 10-65 cm-es vízszintemelkedést észleltünk. A talajvíz - a hónap folyamán - a terepszint alatt 67-440 cm között ingadozott.

Március hónapot - összességében - az évszakhoz képest hidegebb, az átlagosnál csapadékosabb időjárás jellemezte. Napközben 1 °C és 19 °C közötti, míg a hajnali órákban -8 °C és +9 °C körüli hőmérsékleteket regisztráltak. A havi középhőmérséklet 4,1 °C volt, ez az érték 1 °C-al maradt el a sokéves átlagtól. Márciusban az igazgatóság területén, átlagosan 47,3 mm csapadék hullott, amely az erre az időszakra jellemző sokéves átlagot 14,3 mm-el meghaladta. A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget - 62,4 mm-t - Szeregházán mérték, míg a legkevesebb csapadék - 31,5 mm - Csabacsúdon hullott. Területünkön 2005. november 1. és 2006. március 31-e közötti időszakban átlagosan 212,5 mm volt a lehullott csapadék mennyisége, amely 34,6 mm-el meghaladta a sokéves átlagot.

A havonként lehullott csapadékmennyiségek és a sokéves átlag alakulása az alábbi:

	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Márc.	Össz.
Sokéves átlag (mm)	46,8	39,0	29,3	29,8	33,0	177,9
Tárgyi időszak (mm)	25,1	62,5	27,6	50,0	47,3	212,5
Eltérés az átlagtól (mm)	-21,7	+23,5	-1,7	+20,2	+14,3	+34,6

Március hónapban a talajvíz - a vizsgált kutak adatai alapján - a sokéves átlag közelében, helyenként annál magasabban helyezkedett el.

Talajvízkútjainkban - az előző hónapoz képest - 10-20 cm-es vízszintemelkedést észleltünk. A talajvíz - a hónap folyamán - a terepszint alatt 57-380 cm között ingadozott.

Török Jánosné

F.: KÖR-KÖVIZIG 5700 GYULA, Városház utca 26.

Díj hitelezve
Körzeti Postahivatal
GYULA I. 5701

NYOMTATVÁNY

KÖRÖS-VIDÉKI
hírlevél

Kiadó: Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. Felelős kiadó: Bak Sándor igazgató
Szerkesztő: Cserkúti Andrásné
5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*, Fax: 66/526-407
E-mail: korkovizig@korkovizig.hu, www.korkovizig.hu
Megjelenik kéthavonta 600 példányban
Kiadványsszerkesztés: Kovács Sándor. Nyomtatás: Schneider Nyomda, Gyula, telefon: 66/461-410